

De NGA verdient zilver

De NGA bestaat op 20 november 2016 exact vijftwintig jaar. Een lange tijd, maar vooral ook een periode waarin heel veel bereikt is voor de golfsector en het vak van greenkeeping.

Auteur: Hein van Iersel

Over het officiële begin van de Nederlandse Greenkeepers Associatie lijkt weinig twijfel. Op 20 november 1991 werd op Golfclub Zeewolde de eerste en tevens oprichtingsvergadering van de Nederlands Greenkeepers Vereniging gehouden. U leest het goed: de NGA heette bij oprichting helemaal geen associatie, maar gewoon vereniging. Waarom hier later vanaf werd gestapt is niet helemaal duidelijk, maar omdat in die tijd de commerciële banen ook al een vereniging hadden, was men wellicht bang voor verwarring met de vereniging van golfbanen. Bij die eerste vergadering werd Ties Straatman benoemd als voorzitter van de nieuwe belangenorganisatie. Andere mensen die toetraden tot het bestuur waren secretaris Henk van Manen en Rob Spruit en Gerard Koster als bestuursleden.

In januari 1991 had de eerste bijeenkomst van het voorlopige bestuur al plaatsgevonden. Dit voorlopige bestuur bestond, naast Ties Straatman

en de andere bestuursleden die in november van dat jaar officieel werden benoemd, verder nog uit Maarten van Ede, die aanschoof als adviseur van de NGF. De officiële statuten van de NGA werden ondertekend op 7 mei 1991.

Ties Straatman herinnert zich die eerste tijd nog haarfijn. Als hoofdgreenkeeper van de Sallandsche Golfclub had hij veelvuldig contact met de banen uit de buurt. Straatman: 'Op een gegeven moment kwam Jaap Rijks, die toen met Jan Brewer en Jeff Collinge in de Commissie Greenkeeping van de NGF zat, met het idee om een landelijke club op te richten. Dat is dus de NGA geworden.'

Verder terug in de tijd

Wie verder speurt in de boeken, leest al gauw dat die naam 'Nederlandse Greenkeepers Vereniging' eigenlijk niet zo slecht was. In 1969 was Steven van Hengel, de toenmalige hoofdgreenkeeper van de Kennemer Golfclub, begonnen met een jaarlijkse greenkeeperdag. De eerste dag werd toen

georganiseerd op de Hilversumsche Golfclub. Uit dit initiatief ontstond toen een eerdere editie van de Nederlandse Greenkeepers Vereniging. Een club die overigens maar kort heeft bestaan en nooit erg succesvol is geweest. Dat kwam mede doordat de bestuurders van de oude verenigingsbanen, die toen nog oppermachtig waren, bijna bang waren voor 'het rode gevaar' van een greenkeepers-vakbond. Wijlen Klaas Swart memoreert in een interview dat in 1998 in vakblad Greenkeeper werd gepubliceerd, dat de toenmalige voorzitter van de Nederlandse Golf Federatie, Rahusen, een brief heeft gestuurd naar de banen om hen te waarschuwen voor deze vakbond. Volgens Swart mochten greenkeepers van de Hattemse, de Sallandsche en de Twentsche Golfclub om die reden ook geen lid worden van de Nederlands Greenkeepers Vereniging. Gelukkig was daar in 1991 en 1992 geen sprake meer van. De NGA werd opgericht na een actieve lobby van de Commissie Greenkeeping van de

NGF. Met dus als belangrijkste aanjagers: Jaap Rijks, de vader van golfarchitect Alan Rijks en verder Maarten van Ede, Jan Brewer en Jeff Collinge.

Groei

De groei van de NGA, zoals de associatie al snel genoemd werd, ging aanvankelijk op volle kracht. Al na ongeveer twee jaar zat de associatie op 200 leden. Mede om die reden nam de administratieve druk op de bestuursleden toe en werd in de zomer van 1993 Frans Heinsius toegevoegd aan het bestuur van de associatie, om Henk van Manen te ondersteunen als secretaris van de club. Frans Heinsius was geen gewone greenkeeper, maar een gepassioneerde golfer, die niet alleen lid was van de Veluwsche Golfclub, maar ook zijn eigen golfbaantje om zijn huis had liggen.

De jonge club barstte van de ambitie. Op de speciale NGA-pagina die in iedere uitgave van Greenkeeper wordt gepubliceerd, was te lezen dat de associatie actief meehielp aan de totstandkoming van de opleiding Greenkeeper, die werd georganiseerd door IPC Groene Ruimte in Arnhem. In 1994 werd zelfs geopperd om greenkeepers te laten meedoen aan de NGF-competitie. Ook werd er hard gewerkt aan betere arbeidsvoorwaarden voor greenkeepers.

Veiligheid

Een van de thema's die in de eerste jaren van de NGA zeer belangrijk werden gevonden, was de veiligheid van het baanpersoneel. Op dat gebied is er in al die jaren weinig of niets ten goede veranderd. Als je de NGA-pagina's doorleest die in iedere uitgave van Greenkeeper staan, lees je van tijd tot tijd dat NGA-bestuursleden zich aan- en afmelden. De eerste voorzitterswissel was tijdens de alv van de NGA op 27 november 1996. Straatman had er toen op één week na precies vijf jaar voorzitterschap op zitten en werd opgevolgd door Jurgen Ruyter. In het interview dat ter gelegenheid hiervan werd gepubliceerd, meldde aftredend voorzitter Straatman dat de NGA er goed voor stond en 250 leden groot was. Straatman: 'De NGA is inmiddels breed bekend bij iedereen in de golfsector. De NGA wordt serieus genomen.' Als belangrijkste winstpunt zag Straatman de toegenomen openheid van greenkeepers onderling: 'Neem een jaar of tien geleden. Iedereen bleef maar op zijn eigen baan zitten. Wat je nu ziet, is dat greenkeepers elkaar bellen, bezoeken en informatie uitwisselen.'

Jurgen Ruyter in hetzelfde interview: 'Als vakbond zou de NGA nooit kunnen functioneren. De NGA is daar te klein voor en er is te weinig kennis over

Rob Wilderom

John van Hoesen en Koert Donkers

juridische zaken. Als vakbond zul je heel anders moeten opereren in contacten met bijvoorbeeld de NGF. Dat is niet onze stijl!

De woorden van Ruyter zullen later profetisch blijken. Anno 2016 is de reuring rond al dan niet een speciale cao voor greenkeepers wat gestild, maar dit thema heeft minimaal tien jaar lang de verhoudingen binnen de greenkeeperswereld behoorlijk op scherp gezet. Het NGA-bestuur stelde daarbij steeds dat het zichzelf niet de juiste partij achtte om onderhandelingen voor een cao golf te voeren. Veel leden waren het daar niet mee eens.

Ruyter bleef overigens niet lang aan het bewind. Al na drie jaar, in het najaar van 1998, werd hij opgevolgd door Arnoud de Jager. Ruyter is daarmee de kortst zittende voorzitter in de vijftwintigjarige geschiedenis van de NGA. Over de associatie als zodanig zegt dat allemaal weinig. De NGA groeide nog steeds, hoewel niet meer zo snel als in de beginjaren. Maar het bestuur onder voorzitterschap van Jurgen de Ruyter was ambitieus. Zo werden bijvoorbeeld in korte tijd een speciale NGA-kledinglijn en een NGA-mediatheek opgericht. Het is niet meer voor te stellen in de tijd van internet, YouTube en Google, maar tegen

vergoeding van de verzendkosten kon men een aantal boeken en video's huren.

Denk na voor u slaat

Arnoud de Jager opende zijn zittingsperiode met een intensieve campagne om meer aandacht te vragen voor de veiligheid van de greenkeeper. Onder de titel *Denk na voor u slaat* werden posters gedrukt die verspreid werden onder de golfbanen. In het interview ter gelegenheid van zijn aantreden was duidelijk te merken welke accenten Arnoud de Jager als voorzitter wilde gaan zetten. De Jager leek erg te hechten aan een smetteloze presentatie van een golfbaan. Anderzijds beseftte hij ook hoe lastig het was om dat in de praktijk te realiseren. De Jager: 'Als ik dan weer terug ben op Gendersteyn (de baan waar De Jager toen hoofdgreenkeeper was, REDACTIE), zie ik dezelfde missers, gewoon omdat ik de mankracht niet heb. Wat dat betreft vind ik nog steeds dat golfers veel te weinig contributie betalen om een baan in topconditie te houden.'

Een van de zaken die de NGA in 1998 meteen invoerde, was de commissiestructuur. Door de groei van het aantal leden kwam er steeds meer werk op de schouders van een kleine groep vrijwilligers te rusten. Door het oprichten van een

evenementencommissie, redactiecommissie, studiereiscommissie etc. werd geprobeerd het werk te verdelen over een grotere groep vrijwilligers.

Groei

Rond de eeuwwisseling groeide de golfsector als nooit tevoren. Dat succesverhaal had echter ook een keerzijde. Arnoud de Jager meldde in zijn column in het voorjaar van 2000 dat hij op zijn nieuwe golfbaan (Golfsociëteit De Lage Vuursche) slechts met heel veel moeite personeel kon vinden. Voor vakblad Greenkeeper had dat als leuke bijkomstigheid dat er vanaf die tijd ook personeelsadvertenties in het blad werden geplaatst. Tussen De Jager en de redactie van het blad ging het verder niet zo goed. De Jager was van mening dat het blad beter kon en beter moest en besloot het heft in eigen handen te nemen. Eind 2002 verscheen voorlopig de laatste uitgave van Greenkeeper met een bijdrage van de NGA. Gezamenlijk met de NGF koos de NGA voor samenwerking met uitgeverij Equipe. Een uitgeverij die, hoewel ze de golfmarkt goed kende door de productie van het boekje 'Golf in Nederland' niet erg succesvol was met het nieuwe vakblad 'Groen en Golf'.

Al na een jaar werd de samenwerking met Equipe

Het gaat dan allang niet meer om vakmanschap alleen, maar ook om communicatie en staan voor je vak

verbroken. En hoewel het vakblad Greenkeeper in de tussentijd ongeveer verdubbeld was in omvang, werd toch gekozen voor een andere partner om het blad mee te maken.

Agrimedia, een uitgeverij die onder andere bekend was door het technisch vakblad voor de groenbranche, Tuin & Park Techniek, ging het vakblad 'Golf & Groen' voortaan maken. Uiteindelijk bleek ook dit geen goede keuze te zijn. Dat lag niet aan de kwaliteit van het opnieuw vernieuwde vakblad, maar meer aan het feit dat de Nederlandse golfsector gewoon te klein was voor twee vakbladen over golf en greenkeeping.

Cao

De NGA mocht zich dan wel geen vakbond voelen, dat wil niet zeggen dat individuele greenkeepers en dus ook leden van de NGA zich geen zorgen maakten over het gebrek aan goede arbeidsvoorwaarden. In 2003 was Arnoud de Jager inmiddels afgetreden en opgevolgd door Rob Wilderom, hoofdgreenkeeper van de Zaanse Golfclub. Hoofdgreenkeeper Esther van der Voort liet zich in een interview dat zij samen met FNV'er Lutz Kressin gaf in vakblad Greenkeeper, kritisch uit over de rol van de NGA. 'De NGA heeft in 2001 door een advocaat laten uitzoeken dat de hoveniers-cao

helemaal niet van kracht zou zijn. Dat vind ik een bijzonder standpunt voor een organisatie die toch onze belangen moet vertegenwoordigen.' Voorzitter Rob Wilderom geeft in het dat artikel dezelfde mening die zijn voorganger Jurgen Ruyter vele jaren eerder al huldigde: 'Wij hebben ervoor gekozen om niet actief te onderhandelen. De onderhandelingen moeten straks gevoerd worden door de NVG en de bonden.'

In dit ingewikkelde spel zou uiteindelijk de NVG als winnaar uit de strijd komen. Er werd weliswaar driftig onderhandeld tussen FNV, CNV en de werkgevers, georganiseerd in de NVG, maar de uiteindelijke cao werd afgesloten met de VPP, een bond die geen enkele vertegenwoordiging in de golfmarkt leek te hebben. Esther van der Voort in een artikel in Greenkeeper in 2005: 'De werkgevers hebben heel slim gebruikgemaakt van een tijdelijke opschorting van de cao voor hoveniers, om een eigen voordeligere cao af te sluiten met een vakbond die bij greenkeepers niet bekend was.'

Slapeloze nachten

Wilderom: 'De cao was zonder twijfel de moeilijkste en minst dankbare klus uit mijn voorzitterscarrière. In feite was het gewoon een klus die ontzettend

veel uren en evenzoveel slapeloze nachten heeft gekost.' Ondanks die slapeloze nachten ging het goed met de NGA. De golfmarkt groeide en daarmee ook het ledenaantal van de associatie. Bij het afscheid van Wilderom als voorzitter waren er inmiddels meer dan 400 greenkeepers lid. Maar met de groei kwamen er ook nieuwe problemen de hoek om kijken.

Als ik Wilderom anno 2016 herinner aan die periode, lacht hij een beetje bij de term slapeloze nachten, maar hij geeft meteen toe dat dit wel klopt: 'Wel meer dan één slapeloze nacht', meldt hij half serieus. 'Maar gelukkig was dit niet het hele verhaal. In die tijd werden wij ook een serieuze partner voor de golfsector en de golfindustrie. Wij kregen een volwaardige zetel in de commissie greenkeeping van de NGF en een volwaardige zetel in de commissie management en onderhoud van de NVG. Daarnaast hebben we het nodige voor elkaar gekregen bij Fegga, de internationale federatie van Europese greenkeepersorganisaties.'

Volwassen

Hoewel het de NGA goed ging in die tijd, bleek dat succes ook een keerzijde te hebben. Bij zijn aantreden in 2009 gaf de nieuwe voorzitter, John

van Hoesen, eerlijk toe dat de NGA de laatste jaren ook wel een beetje zelfingenomen was geworden: 'Enige zelfingenomenheid was de NGA de afgelopen jaren niet vreemd.' Van Hoesen pakte dat verwijt overigens slim op en liet zijn introductie-interview als voorzitter plaatsvinden op een baan waarvan de greenkeepers op dat moment geen lid waren van de associatie.

Met de komst van Van Hoesen was al snel ook het oud zeer uit de lucht dat bestond tussen de redactie van vakblad Greenkeeper en het NGA-bestuur. Tien minuten nadat Van Hoesen het applaus als nieuwe voorzitter in ontvangst had genomen, werd in principe de deal tussen de NGA en de uitgever van Greenkeeper gesloten. De NGA kreeg weer als vanouds een aantal pagina's in Greenkeeper. De belangrijkste reden: de groene golfmarkt is te klein voor twee vakbladen.

Liefdewerk oud papier

Ook onder Van Hoesen ging de bloeitijd nog een aantal jaren door. Het ledenaantal bleef rond de 400 hangen, maar het werd steeds meer een probleem om greenkeepers te enthousiasmeren voor bestuurswerk. De ambities van de NGA bleven onverminderd groot, maar het was een hele kunst om dat te realiseren met vrijwilligers, voor wie alles toch liefdewerk oud papier is. Gelukkig sprong de NGF in de bres. De NGF, die zich een aantal jaren geleden juist had teruggetrokken uit de praktische kant van de golfsector, zette duurzaamheid hoog in het vaandel en greenkeepers speelden bij het bereiken van die ambities een cruciale rol. Concreet betekende dit onder andere dat het secretariaat van de NGA met ingang van 2013 verhuisde naar de Nederlandse

Golf Federatie. In de wandelgangen werd weleens geklaagd dat de NGA hiermee te veel aan de leiband van de golffederatie kwam te lopen. Maar voorzitter Van Hoesen en zijn bestuur oordeelden dat dit de beste optie was. Een professionele NGA kan alleen functioneren bij de gratie van een professioneel gevoerd secretariaat, in dit geval Monique Madsen van de NGF.

In de jaren die daarop volgden was het met name de NGF die de agenda van de golfsector bepaalde. De NVG werd op het gebied van greenkeeping duidelijk minder belangrijk en de duurzaamheidsagenda van de NGF won aan belang. Een duidelijk voorbeeld daarvan is de zogenaamde Green Deal. In deze discussie, die ertoe moet leiden dat de golfsector in 2020 zonder gewasbescherming kan werken, neemt de NGF het voortouw en volgen de NGA en de NVG.

Zoals gezegd leidde dit ook tot kritiek bij de leden. De NGA zou vooral een gezelligheidsvereniging zijn en niet echt bezig zijn met de ontwikkeling van het vak. Toen Koert Donkers in 2016 het stokje van John van Hoesen overnam, waren dit dan ook de zaken die hij zich voorneemt te veranderen. De NGA moet er minder zijn voor het nut van de NGA zelf en de NGA-leden zijn, maar meer voor de ontwikkeling van de golfsector. Kennisontwikkeling rondom de Green Deal is daarvan het meest illustratieve voorbeeld. Koert Donkers: 'Daarbij geldt overigens dat we het een moeten doen en het ander niet moeten nalaten. Voor de toekomst van de NGA is onze rol als kennisinstituut belangrijk, maar sociale contacten en gezelligheid tussen leden onderling moeten we niet verwaarlozen.'

Het is bijna gevaarlijk om aan ondergetekende als hoofdredacteur van het vakblad Greenkeeper te vragen om de geschiedenis van de NGA in kort bestek op te schrijven. Natuurlijk, de NGA en vakblad Greenkeeper zijn nauw met elkaar verbonden. Dat wil echter niet zeggen dat beide altijd op één lijn zaten. Dat neemt niet weg dat de hoofdlijn van dit artikel vooral positief gezien moet worden. De NGA heeft in vijftiengint jaar heel veel betekend voor greenkeepers en voor de golfsector. En dat was alleen maar mogelijk doordat al die bestuursleden, regiohoofden en commissieleden heel veel vrije tijd hebben geïnvesteerd in de ontwikkeling van het vak en de sector. Namens de voltallige redactie van Greenkeeper bedanken wij jullie daar allemaal voor.

Hein van Iersel, hoofdredacteur Greenkeeper

Be social

Scan of ga naar:

www.Greenkeeper.nl/artikel.asp?id=9-6172

arnout de jager 040

Een foto uit de oude doos Brewer en Collinge bij de presentatie van het beheersplan golfbanen halverwege de negentiger jaren.

Collinge en Brewer vroeger